

2008. július 10., csütörtök

A Bizottság 2007. évi bővítési stratégiai dokumentuma

P6_TA(2008)0363

Az Európai Parlament 2008. július 10-i állásfoglalása a Bizottság 2007. évi bővítési stratégiai dokumentumáról (2007/2271(INI))

(2009/C 294 E/14)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a „Bővítési stratégia és a legfontosabb kihívások 2007–2008” című bizottsági közleményre (COM(2007)0663),

— tekintettel a Bizottság 2005.évi bővítési stratégiai dokumentumáról szóló, 2006. március 16-i és a Bizottság bővítési stratégiájáról ⁽¹⁾ és a 2006–2007 közötti fő kihívásokról szóló bizottsági közleményéről szóló, 2006. december 13-i állásfoglalására ⁽²⁾,

— tekintettel a Nyugat-Balkán országairól, Törökországról és az európai szomszédsági politika (ENP) európai partnereiről szóló korábbi állásfoglalásaira,

— tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,

— tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére és a Kulturális és Oktatási Bizottság véleményére (A6-0266/2008),

A. mivel az EU bővítési stratégiáját külső és belső dimenzió egyaránt jellemzi;

B. mivel e stratégia külső dimenziója az európai normáknak megfelelő reformok, a demokrácia, az emberi jogok tiszteletben tartása, a béke, a stabilitás és a jólét támogatását foglalja magában;

C. mivel a bővítési stratégia belső dimenziója közvetlenül befolyásolja az EU azon képességét, hogy a Szerződésekben megállapítottak szerint kövesse politikai célkitűzéseit és egyre szorosabb uniót valósítson meg;

D. mivel az Európai Unió politikai integrációjára van szükség, amely így képes lesz nagyra törő szolidaritási és stabilitási politikát kidolgozni;

E. mivel a Római Szerződéssel összhangban „bármely európai állam kérheti felvételét a Közösségbe”;

F. mivel a bővítések kétségtelenül sikeresek voltak mind az EU, mind pedig a hozzá csatlakozó, és így egész Európa stabilitásához, fejlődéséhez és jólétéhez hozzájáruló országok számára, lényeges megteremtteni a jövőbeni bővítések sikeréhez szükséges feltételeket;

G. mivel a stabilizációs és társulási megállapodások fontos és sikeres közreműködést jelentenek az Európai Unió és a nyugat-balkáni országok közötti kapcsolatokban ezen országok európai integrációja céljából és előmozdítják a regionális együttműködést;

H. mivel a 2003. évi thesszaloniki Európai Tanács és a 2006. évi brüsszeli Európai Tanács megerősítette az EU azon szándékát, hogy tiszteletben tartja a délkelet-európai és nyugat-balkáni országok felé tett kötelezettségvállalásait;

⁽¹⁾ HL C 291. E, 2006.11.30., 402. o.

⁽²⁾ HL C 317. E, 2006.12.23., 480. o.

2008. július 10., csütörtök

- I. mivel az Európai Tanács által 2006. decemberben elfogadott megújított konszenzus a kötelezettségvállalások megerősítésének elvén, a tisztességes és szigorú feltételekhez kötöttség elvén, valamint a nyílvanossággal folytatott jobb kommunikáción alapul;
- J. mivel a bővítési stratégia több mint egy tárgyalási módszertan, amelyben tükröződik az az alapvető meggyőződés, hogy az Európai Uniónak a közös értékek közössége, és amely bonyolult szálakon kapcsolódik az EU célkitűzéseiről és hatékonyságáról, annak jövőjéről és a szomszédságban és a világban betöltött szerepéről folytatott vitához;
- K. mivel a csatlakozási tárgyalások folytatását illetően a fent említett bizottsági közleményben leírt módszertan és szempontok teljes támogatást igényelnek, és azokat szigorúan végre kell hajtani, és mivel a politikai megfontolások nem kerekedhetnek felül e kritériumok szigorú betartásán;
- L. mivel az EU bővítési stratégiája a politikai eszközök egy átfogóbb készletének részét kell képezze, amelynek célja a demokrácia megerősítése és a stabilitás és a társadalmi fejlődés kiépítése az EU-val szomszédos országokban, valamint az EU szerepének erősítése a világban;
- M. mivel e politikáknak fel kell ölelniük az EU szomszédságában, nevezetesen a tagjelölt státusszal rendelkező és a tárgyalásokat már megkezdő országokban, a tagjelölt státusszal rendelkező, de a tárgyalásokat még meg nem kezdő országokban, a tagsági kilátásokkal rendelkező országokban, az európai integrációs célra törekvő országokban, valamint az EU-val pusztán szoros szomszédi kapcsolatokat kialakítani kívánó országokban fennálló különféle helyzeteket;
- N. mivel e politikáknak függetlennek kell lenniük, és nem sérthetik azokat a rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik az adott ország számára, hogy az EU-val létrejött egyik fajta kapcsolatból egy másikba lépjen át, amennyiben a szükséges belső és külső feltételek teljesülnek az adott országra vonatkozóan;
- O. mivel az európai szomszédsági politika keleti partnerei egyértelműen európai országgént határozhatók meg, és néhányuk európai távlati célokat tűzött ki;
- P. mivel – a fent említett, 2006. december 13-i állásfoglalásában foglaltak szerint – az európai kilátásokkal rendelkező országok számára az EU-val szoros, kétoldalú vagy többoldalú, sajátos szükségleteiknek és érdekeiknek megfelelő kapcsolatokat kell biztosítani; mivel ez a lehetőség, amely operatív lehetőségek széles skáláját vonja maga után, az EU-val folytatott intézményes kapcsolatok stabil, hosszú távú kilátását biztosítaná a partnerországok számára, és az érintett országokban biztosítaná a stabilitás, a béke, az emberi jogok tiszteltetben tartása, valamint a demokratikus és gazdasági reform előmozdításához szükséges ösztönzést;
- Q. mivel ugyanezzel az állásfoglalással összhangban valamennyi, elismert tagsági kilátásokkal rendelkező országnak magának kell eldöntenie, hogy a teljes jogú tagság felé tett átmeneti lépésként kíván-e hasonló többoldalú megállapodásokkal élni;
- R. mivel az EU bővítési stratégiájáról tényleges magyarázatot és tájékoztatást kell nyújtani a jelenlegi és a jövőbeli uniós polgárok számára, biztosítandó körükben a szóban forgó politikák teljes körű tudatosítását, és erősítendő a közvélemény támogatását az EU szomszédos országokkal kapcsolatos kötelezettségvállalásai tekintetében, ezáltal garantálva az EU mint partner hitelességét és szolidaritását, egyben törekedve a jogos aggodalmak megválaszolására;
1. egyetért a Bizottsággal a tekintetben, hogy a korábbi bővítések nagy sikert jelentettek, amelynek előnyeiből az EU régi és új tagállamai egyaránt részesültek, a gazdasági növekedés ösztönzése, a társadalmi haladás előmozdítása, valamint az európai kontinens békéjének, stabilitásának és jólétének megteremtése révén; úgy véli, hogy a korábbi csatlakozásokból tanulságok vonhatók le, és a bővítési folyamat tökéletesítése további lehetőségeinek az eddig felhalmozott pozitív tapasztalatokon kell alapulniuk;
2. megerősíti szilárd elkötelezettségét minden tagjelölt ország iránt, valamint azon országok iránt, amelyek számára egyértelműen kilátásba helyezték a tagságot, azzal a feltétellel, hogy az 1993-as koppenhágai kritériumok teljes körű és precíz teljesítése elengedhetetlen, hogy az Uniónak erőfeszítéseket kell tennie integrációs kapacitásának megerősítésére, és hogy az integrációs kapacitást teljes mértékben figyelembe kell venni;

2008. július 10., csütörtök

3. e tekintetben emlékeztet arra, hogy a volt Jugoszlávia országai számára a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi törvényszékkel (ICTY) való teljes együttműködés szintén elengedhetetlen feltétel;
4. álláspontja az, hogy az EU bővítési stratégiájának legelőször is meg kell felelnie az EU-Szerződés előírásainak és az EU által már vállalt kötelezettségeknek, valamint egyensúlyt kell teremtenie az EU geostratégiai érdekei, a határain kívül zajló politikai fejlemények hatása, valamint az EU integrációs kapacitása között, beleértve azon képességét, hogy megküzdjön a jövő belső és külső kihívásaival, és megvalósítsa politikai integrációs projektjét;
5. e tekintetben emlékeztet arra, hogy a szükséges belső reformokat végre kell hajtani, melyek célja többek között a hatékonyság és a társadalmi kohézió növelése, valamint a demokratikus elszámoltathatóság erősítése;
6. emlékeztet arra, hogy az integrációs kapacitás az Európai Uniónak azon képességéhez kötődik, hogy adott időpontban képes-e döntéseket hozni és így politikai célkitűzéseit elérni, különösen az olyan célokat, mint a gazdasági és társadalmi haladás támogatása és a magas szintű foglalkoztatás a tagállamokban, az identitásának és azon képességének megerősítése, hogy fellépjen a nemzetközi szinten, az uniós tagállamok és az európai állampolgárok jogainak és érdekeinek támogatása, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség fejlesztése, a közösségi vívmányok teljes fenntartása és alapul vétele, valamint az Európai Unió alapjogi chartájában megállapított alapvető jogok és szabadságok támogatása;
7. úgy ítéli meg, hogy az integrációs kapacitás fogalma a következő négy elemből áll:
 - i. a csatlakozó országoknak erősíteniük, nem pedig gyengíteniük kell az EU azon képességét, hogy a politikai célkitűzései teljesítésének lendületét megtartsa;
 - ii. az EU intézményi keretének képesnek kell lennie arra, hogy hatékony és eredményes kormányzást biztosítson;
 - iii. az EU pénzügyi forrásainak megfelelőnek kell lenniük ahhoz, hogy helyt lehessen állni a társadalmi és gazdasági kohézió, valamint az EU közös politikáinak kihívásaival szemben;
 - iv. átfogó kommunikációs stratégiának kell működnie a közvéleménynek a bővítés hatásaival kapcsolatos tájékoztatása érdekében;
8. hangsúlyozza, hogy a bővítési stratégia hitelességének és hatékonyságának javítása érdekében a tagállamoknak is teljes mértékben be kell tartaniuk a koppenhágai kritériumokat, annak elkerülése céljából, hogy a felvételt kérő országokkal szemben szigorúbb elvárásokat támasszanak, mint az EU egyes részeivel szemben;
9. arra emlékeztet továbbá, hogy az egyes új tagállamok gazdasági szerkezete és érdekei hatást gyakorolhatnak az EU politikáinak és költségvetésének irányára, és a politikák szükséges kiigazítása magának az EU-nak a jellegét is érintheti; emlékeztet arra, hogy a nemzetek és polgárok összetartó közösségének koherens politikákon és az érdekek szolidaritásán kell alapulnia;
10. úgy ítéli meg, hogy figyelembe kell venni az esetleges további bővítések költségvetési vonatkozásait, valamint szélesebb gazdasági és társadalmi hatásait a 2007–2013-as többéves pénzügyi keret féldős felülvizsgálata, és a következő pénzügyi keretek kidolgozása során;
11. az is meggyőződése, hogy minden csatlakozó államnak törekednie kell fő belső problémáinak, különösen a területi és alkotmányos felépítéssel kapcsolatos ügyeinek rendezésére, mielőtt az Európai Unióhoz csatlakozhat; azon az állásponton van, hogy az ilyen államokkal folytatott tárgyalások előtt és alatt az Európai Uniónak segítenie kell e problémák megoldásában;
12. támogatja, hogy a hangsúly az EU bővítési stratégiájának irányadó elveiként a konszolidációra, a feltételességre és a tájékoztatásra helyeződjön;
13. álláspontja az, hogy minden bővítést megfelelő konszolidációnak és politikai koncentrációnak, azaz az európai uniós politikák és eszközök komoly újraértékelésének kell követnie, az európai polgárok elvárásainak való megfelelés és az EU mint politikai projekt életképességének biztosítása érdekében;

2008. július 10., csütörtök

14. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a megfelelő konszolidáció és előkészítés nélkül történő bővítés negatívan befolyásolhatja az EU belső kohézióját, és komoly hatása lehet az EU cselekvési képességére – mivel meggyengítené intézményeit, a tagállamokat kiszolgáltatottabbá tenné a külső nyomással szemben, és aláásná az Európai Unió mint globális szereplő hitelességét;

15. továbbá úgy véli, hogy a bővítési folyamat sikere (és így az európai uniós politikai integrációnak a sikere is) csak úgy valósítható meg, ha a nyilvánosság egyértelműen és tartósan támogatja minden egyes tagjelölt ország uniós tagságát; véleménye szerint ezért a további bővítéshez összehangolt kommunikációs politikának kell társulnia, amely kiterjed az összes európai uniós intézményre és a tagállamok kormányaira, valamint a civil társadalom képviselőire, és e kommunikációs politika célja, hogy elmagyarázza polgáraink számára a bővítés politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális előnyeit; ezért emlékezteti a tagállamok kormányait és parlamentjeit, hogy az ő felelősségük megfelelően tájékoztatni a közvéleményt a korábbi bővítések pozitív eredményeiről, a folyamatban lévő tárgyalások állásáról és az új tagállamok csatlakozásával kapcsolatos kérdésekről;

16. véleménye szerint az európai kilátásokkal rendelkező országoknak minden erőfeszítést meg kell tenniük annak érdekében, hogy az európai uniós integrációt elmagyarázzák a közvéleménynek, továbbá hogy bevonják és felkészítsék őket, a kezdetektől fogva bekapcsolva ebbe a folyamatba a civil társadalmat;

17. meggyőződése továbbá, hogy a bővítési stratégiát jóval sokrétűbb külső szerződéses keretekkel kell támogatni, és e kereteket kölcsönösen átjárható koncentrikus körökként kell felépíteni, felajánlva az országok számára annak lehetőségét, hogy szigorú, de világos belső és külső feltételek mellett valamely státusból egy másikba lépjenek át, amennyiben így kívánják, és amennyiben teljesítik az adott keretre vonatkozó kritériumokat;

18. megerősíti, hogy az ENP-ben való részvétel sem elvben, sem gyakorlatban nem helyettesíti a tagságot, és nem vezet szükségszerűen a tagsághoz sem; álláspontja szerint az EU bővítési stratégiája és szomszédsági politikája között mutatkozó fogalmi, politikai és jogi rést keleti szomszédaink elvárásainak teljesítése érdekében ki kell tölteni; meggyőződése, hogy e tekintetben a Bizottság megerősített szomszédsági politikája – ami bár pozitív lépést jelent a helyes irányba – nem elegendő, és kézzelfoghatóbb minőségi változásra van szükség;

19. javasolja ezért, hogy az EU-nak – különösen a jogállamiságra, a demokráciára és az emberi jogokra, a kül- és biztonságpolitikai együttműködésre, a gazdasági és pénzügyi kérdésekre, a kereskedelemre, az energiára, a közlekedésre, a környezetvédelmi kérdésekre, az igazságszolgáltatásra, a biztonságra, a migrációra, a vízummentes utazásra és az oktatásra vonatkozó – közös politikákon alapuló térséget kell létrehoznia azokat a keleti szomszédokat illetően, amelyek politikai, gazdasági és társadalmi helyzetüket és az EU mostani integrációs kapacitását figyelembe véve jelenleg nem élveznek tagsági kilátásokat, ugyanakkor megfelelnek bizonyos demokratikus és gazdasági kritériumoknak; álláspontja szerint e közös politikáknak azt az átfogó célt kell követniük, hogy támogassák a keleti szomszédokat az európai uniós normák fokozatos elérésében és ezáltal az egyre szorosabb európai integrációjuk lehetővé tételében; meggyőződése továbbá, hogy a fent említett közös politikákat a részt vevő országokkal közösen kell kialakítani, meghatározott döntéshozatali mechanizmusok alapján, és azokat megfelelő pénzügyi segítségnyújtással kell alátámasztani; pozitívan értékeli az Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsa 2008. május 26–27-i ülése elé benyújtott, keleti partnerségre vonatkozó lengyel-svéd javaslatot, amennyiben a javaslatban szereplő kezdeményezést az Európai Unió keretein belül valósítják meg;

20. üdvözli az EU keretein belül a „Barcelonai folyamat: Unió a mediterrán térségért” elnevezésű kezdeményezés újraindítását, ami pozitív lépés az EU déli szomszédjaival folytatott kapcsolatokban; úgy gondolja, hogy ez az új fejlemény alátámasztja a déli partnerekhez képest világos európai ambíciókkal és perspektívákkal rendelkező keleti szomszédokkal is folytatott egyedi, többoldalú szerződéses kapcsolatok mellett szóló érvet; emlékeztet arra, hogy e kapcsolatoknak első lépésként szabadkereskedelmi térség formáját kell ölteniük, majd szorosabbra kell őket fűzni egy Európai Gazdasági Térség Plusz (EGT +), egy európai államközösség vagy pedig egyedi regionális együttműködési keretek mentén;

2008. július 10., csütörtök

21. a fent említett egyedi regionális együttműködési keretekkel kapcsolatban megismétli annak jelentőségét, hogy egy kidolgozottabb és átfogóbb EU stratégiát kell kidolgozni a fekete-tengeri régió számára, amely túlmutat a szinergiára irányuló jelenlegi kezdeményezésen, és előrevetíti a Fekete-tengeri együttműködési megállapodás létrehozását, melynek egyenrangú tagjai az EU, Törökország és valamennyi fekete-tengeri part menti állam, és amely teljes körűen be kívánja vonni Oroszországot is, és amely később Fekete-tengeri Unióvá alakulhatna; úgy véli, hogy egy ilyen többoldalú keret nem csak a részt vevő országoknak kínálna lehetőséget az EU-val számos politikai területen fennálló együttműködésük erősítésére, hanem azt is lehetővé tenné, hogy az Európai Unió tevékenyebb szerepet játsszon a regionális konfliktusok békés megoldásának megtalálásában, pozitívan hozzájárulva ezzel a régió biztonságához;

22. úgy gondolja ugyanakkor, hogy az elismert tagsági kilátásokat élvező, de a tagjelölt státusz megszerzéséhez szükséges politikai, gazdasági és társadalmi feltételek megvalósításától még jelentős távolságra lévő országok hasznos módon vehetnének részt – teljes mértékben önkéntes alapon – a fent említett két- vagy többoldalú keretekhez hasonló előkészületekben; emlékeztet arra, hogy egy ilyen köztes lépés előmozdítaná az EU rendelkezésére álló valamennyi eszköz bevetését annak érdekében, hogy támogassa az érintett országokat a teljes tagság felé vezető úton;

23. ezzel összefüggésben üdvözli a „Nyugat-Balkán: az európai perspektíva erősítése” című, 2008. március 5-i bizottsági közleményt (COM(2008)0127), amely intézkedések sorát ismerteti a régió országaiban az európai uniós integráció érdekében tett erőfeszítéseik terén történő megsegítésére, valamint a velük fennálló kapcsolataink elmélyítésére, legyen szó a kereskedelem, az energia, az oktatás és/vagy a kutatás területéről; elégedettségének ad hangot a Szerbiával 2007. november 7-én és Bosznia-Hercegovinával 2008. június 16-án aláírt stabilizációs és társulási megállapodásokkal kapcsolatban, amelyet újabb lépésnek tart az érintett régió és az EU közötti kapcsolatok megerősítése terén; ebben a vonatkozásban felszólít a nyugat-balkáni országokkal a vízumliberalizációról folytatott tárgyalások felgyorsítására a közösségi programokban való részvételük megkönnyítése érdekében;

24. sürgeti a Bizottságot, hogy – az ebben az állásfoglalásban leírtakat követve – terjesszen elő konkrét javaslatokat az EU szomszédai felé irányuló sokszínűbb külkapcsolati politikáról, és hogy saját igazgatási felépítésének átgondolása során legalább létesítsen kapcsolatot a Bővítési és a Külkapcsolati Főigazgatóságok által végzett tevékenységek között;

25. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

A zimbabwei helyzet

P6_TA(2008)0364

Az Európai Parlament 2008. július 10-i állásfoglalása a zimbabwei helyzetről

(2009/C 294 E/15)

Az Európai Parlament,

- tekintettel Zimbabwe-ről szóló korábbi állásfoglalásaira, és különösen 2008. április 24-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a Tanács 2004/161/KKBP közös álláspontjában ⁽²⁾ Zimbabwe-val szemben elfogadott korlátozó intézkedéseket 2009. február 20-ig megújító, 2008. február 18-i 2008/135/KKBP közös álláspontjára ⁽³⁾,
- tekintettel a Tanács 2008. április 29-én és 2008. május 26–27-én elfogadott, Zimbabwe-ről szóló következtetéseire,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0184.

⁽²⁾ HL L 50., 2004.2.20., 66. o.

⁽³⁾ HL L 43., 2008.2.19., 39. o.